

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa
oraz inne informacje
podlegające ogłoszeniu
Grupy Kapitałowej
Powszechnej Kasy Oszczędności
Banku Polskiego Spółki Akcyjnej
według stanu na 30 czerwca 2018 roku

Wprowadzenie

Raport „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłoszeniu Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 30 czerwca 2018 roku”, zwany dalej „Raportem”, został przygotowany zgodnie z art. 111a ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe¹, zwanej dalej „Ustawą prawo bankowe”, Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR”, z uwzględnieniem aktów wykonawczych do Rozporządzenia CRR, ustawą z 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym², zwaną dalej „Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym”, a także Rekomendacją M dotyczącą zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, Rekomendacją P dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności w banku oraz Rekomendacją H dotyczącą systemu kontroli wewnętrznej w banku wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”.

Ujawnienia odzwierciedlają także wymogi przedstawione w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 z 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR (Rozporządzenie 1423/2013), w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z 15 lutego 2016 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR (Rozporządzenie 2016/200), wytyczne EBA/GL/2016/11 w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej Rozporządzenia CRR (Wytyczne EBA/GL/2016/11), wytyczne EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a Rozporządzenia CRR informacji na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych (Wytyczne EBA/GL/2018/01) w związku z zastosowaniem rozwiązań przejściowych wdrożenia MSSF 9 oraz wytyczne EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto w uzupełnieniu do ujawniania na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 Rozporządzenia CRR.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 Rozporządzenia CRR, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna zwana dalej „PKO Bankiem Polskim SA” lub „Bankiem”, będąca unijną instytucją dominującą, ogłasza informacje dotyczące adekwatności kapitałowej, o których mowa w części ósmej Rozporządzenia CRR w cyklu rocznym, w odrębnym dokumencie, oraz część informacji śródroczne.

Niniejszy Raport należy analizować łącznie z dokumentem „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłoszeniu Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 31 grudnia 2017 roku”, który stanowi integralną część tego raportu.

Informacje zawarte w Raporcie zostały przygotowane na podstawie danych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku zgodnie z przepisami obowiązującymi na 30 czerwca 2018 roku i opublikowane na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) Nr 183/2014, w rachunku adekwatności kapitałowej zostały uwzględnione ujmowane w rachunku wyników korekty, które są związane z ryzykiem kredytowym, dotyczące okresów ujętych w kapitale podstawowym Tier 1. W związku z powyższym Bank uwzględnił korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

W Raporcie zostały zaprezentowane dane skonsolidowane³ Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej, zwanej dalej „Grupą Kapitałową Banku”. Część informacji zawartych w Raporcie dotyczy danych jednostkowych PKO Banku Polskiego SA z uwagi na istotny wpływ Banku na profil ryzyka Grupy Kapitałowej Banku.

O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe przedstawione w Raporcie wyrażone zostały w milionach złotych. Ewentualne różnice w sumach i udziałach wynikają z zaokrągleń kwot do milionów złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do jednego miejsca dziesiętnego.

Niniejszy Raport był przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej przez audyt wewnętrzny Banku.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1876 z późn. zm.

² Dz. U. 2017 poz. 1934 z późn. zm.

³ Dane obejmują tylko podmioty ujęte w konsolidacji ostrożnościowej

Spis treści

1.	Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku.....	4
2.	System zarządzania.....	5
2.1.	Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko kontrahenta.....	5
2.2.	Ryzyko stopy procentowej.....	14
2.3.	Ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania.....	14
2.4.	Ryzyko operacyjne.....	15
3.	Fundusze własne.....	16
4.	Wymogi w zakresie funduszy własnych.....	22
5.	Bufory kapitałowe.....	24
6.	Dźwignia finansowa.....	25
7.	Adekwatność kapitałowa.....	27

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na potrzeby adekwatności kapitałowej stosuje się konsolidację ostrożnościową, która, w odróżnieniu od konsolidacji zgodnej z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, obejmuje tylko podmioty zależne spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych.

Zgodnie z rozporządzeniem CRR, Grupę Kapitałową na potrzeby konsolidacji ostrożnościowej stanowią: PKO Bank Polski S.A., Grupa Kapitałowa PKO Leasing S.A., PKO BP BANKOWY PTE S.A., PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA, PKO Finance AB, PKO BP Finat Sp. z o.o., PKO Bank Hipoteczny S.A., oraz Grupa Kapitałowa Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A.

Z konsolidacji ostrożnościowej wyłączone są podmioty niefinansowe i ubezpieczeniowe. Tabela 1.1 prezentuje różnice w zakresie konsolidacji Grupy Kapitałowej Banku do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych według stanu na 30 czerwca 2018 roku.

Tabela 1.1. Różnice w zakresie rachunkowym i regulacyjnym konsolidacji oraz mapowania kategorii sprawozdań finansowych z regulacyjnymi kategoriami ryzyka

	30.06.2018	
	a)	b)
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej
Aktywa		
Kasa, środki w Banku Centralnym	9 973	9 973
Należności od banków	4 973	4 872
Instrumenty pochodne zabezpieczające	742	742
Pozostałe instrumenty zabezpieczające	1 982	1 982
Papiery wartościowe	61 165	58 957
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	207 593	207 770
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	374	1 094
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	158	335
Wartości niematerialne	3 120	2 939
Rzeczowe aktywa trwałe	2 810	2 630
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1	1
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 996	1 989
Inne aktywa	3 780	3 127
Aktywa ogółem	298 667	296 411
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5	6
Zobowiązania wobec banków	2 090	2 056
Instrumenty pochodne zabezpieczające	440	440
Pozostałe instrumenty pochodne	2 141	2 141
Zobowiązania wobec klientów	219 208	218 154
Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej	1 383	-
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	28 079	28 079
Zobowiązania podporządkowane	2 730	2 730
Pozostałe zobowiązania	5 246	5 297
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	158	152
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	39	33
Rezerwy	372	372
Kapitał własny ogółem		
Kapitał własny ogółem	36 776	36 951
Zobowiązania ogółem i kapitał własny ogółem	298 667	296 411

Wartości bilansowe wykazane w ujęciu regulacyjnym różnią się od wartości ujętych w publikowanym sprawozdaniu finansowym według stanu na 30 czerwca 2018 roku z powodu zastosowania różnych zakresów konsolidacji.

2. System zarządzania

System zarządzania stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w Banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej. System zarządzania w Banku obejmuje system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej.

System zarządzania ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Banku Polskim SA, jak i w pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej przez Bank i Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA tolerancji na ryzyko i systemu limitów w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W ramach konsolidacji ostrożnościowej w Grupie Kapitałowej Banku zidentyfikowane zostały ryzyka, które podlegają zarządzaniu i część z nich uznana jest za istotne: ryzyko kredytowe niewypłacalności, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe, ryzyko zmian makroekonomicznych i ryzyko modeli.

System zarządzania ryzykiem, w tym zasady zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka zostały szczegółowo opisane w Raporcie „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej Powszechniej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 31 grudnia 2017 roku oraz Skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku.

2.1. Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko kontrahenta

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Grupy Kapitałowej Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Grupy Kapitałowej Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych z rozpoznaną utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym został dostosowany do zmian wynikających z MSSF 9 w zakresie pomiaru utraty wartości aktywów finansowych. Szczegółowe informacje zostały opisane w Skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku.

Jakość kredytowa ekspozycji

Tabele 2.1, 2.2 oraz 2.3 prezentują podział ekspozycji odpowiednio według kategorii, według branży oraz w podziale geograficznym. Wartość bilansowa brutto obejmuje ekspozycje bilansowe i pozabilansowe zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych EBA/GL/2016/11.

Tabela 2.1. Jakość kredytowa ekspozycji według kategorii ekspozycji i instrumentu [wzór EU CR1 A]

		30.06.2018					
		a)	b)	c)	d)	e)	f)
		Wartość bilansowa brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Wartość ekspozycji netto
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	(a+b-c-d)					
1	Rządy centralne lub banki centralne	-	51 829	1	-	-	51 827
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	9 924	11	-	-	9 914
3	Podmioty sektora publicznego	-	3 024	10	-	-	3 014
4	Wielostronne banki rozwoju	-	164	-	-	-	164
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-
6	Institucje	-	11 267	62	-	-	11 205
7	Przedsiębiorstwa	-	75 172	412	-	-	74 760
8	W tym: MŚP	-	8 641	49	-	-	8 592
9	Detaliczne	-	108 911	679	-	2	108 232
10	W tym: MŚP	-	26 862	234	-	1	26 628
11	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	61 215	368	-	-	60 847
12	W tym: MŚP	-	996	32	-	-	964
13	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	12 992	-	5 602	-	371	7 390
14	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	864	-	-	-	864
15	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-
16	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	-	-	-	-	-	-
17	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	10	-	-	-	10
18	Ekspozycje w papierach kapitałowych	-	871	-	-	-	871
19	Inne ekspozycje	-	15 506	1	-	-	15 505
20	Metoda standardowa ogółem	12 992	338 755	7 146	-	373	344 601
21	W tym: Pożyczki	11 436	183 465	6 284	-	373	188 617
22	W tym: Dłużne papiery wartościowe	-	47 382	9	-	-	47 372
23	W tym: Ekspozycje pozabilansowe	433	52 519	-	-	-	52 952

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Tabela 2.2. Jakość kredytowa ekspozycji według branży [wzór EU CR1-B]

	30.06.2018					
	a)	b)	c)	d)	e)	f)
	Wartość bilansowa brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Wartość ekspozycji netto (a+b-c-d)
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania				
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	80	618	53	-	3	646
Górnictwo i wydobywanie	125	2 603	31	-	-	2 697
Przetwórstwo przemysłowe	1 837	22 425	628	-	16	23 634
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	287	4 431	158	-	1	4 559
Dostawa wody	43	1 094	30	-	1	1 106
Budownictwo	1 027	7 780	538	-	20	8 268
Handel hurtowy i detaliczny	1 575	12 976	724	-	26	13 827
Transport i gospodarka magazynowa	294	4 284	173	-	11	4 406
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	931	1 149	336	-	8	1 745
Informacja i komunikacja	38	4 657	38	-	1	4 657
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	70	53 316	74	-	1	53 312
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	703	11 821	290	-	3	12 234
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	324	8 050	196	-	3	8 178
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	129	1 548	75	-	2	1 603
Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	-	9 745	10	-	-	9 735
Edukacja	28	346	17	-	-	356
Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomoc społeczna	69	1 247	43	-	1	1 273
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	58	731	24	-	-	765
Pozostałe	5 373	189 936	3 708	-	275	191 601
łącznie	12 992	338 755	7 146	-	373	344 601

Wartość bilansowa brutto obejmuje: kredyty i pożyczki, akcje i udziały, bony pieniężne, obligacje, lokaty międzybankowe, instrumenty pochodne, inne aktywa oraz pozycje pozabilansowe. Ekspozycje zaprezentowane w tabeli uwzględniają podział według branż, bez podziału na typ kontrahenta.

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Z uwagi na zaangażowanie Banku w finansowanie przedsięwzięć budowlanych poniżej zaprezentowano ekspozycje kredytowe wobec klientów z branż: „Budownictwo” i „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” wymienionych w tabeli 2.2 w podziale ze względu na segment (rodzaj działalności) według wewnętrznej klasyfikacji stosowanej przez Bank.

Tabela 2.2a. Jakość kredytowa ekspozycji dla branży „Budownictwo” oraz „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”

	30.06.2018					
	a)	b)		c)	d)	
	Wartość bilansowa brutto				Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Wartość ekspozycji netto (a+b-c)
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania		Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego		
Ekspozycje bilansowe		Ekspozycje pozabilansowe				
Sektor budowlany (w tym: budowa dróg, autostrad i mostów, roboty wykończeniowe)	301	1 006	2 421	174	3 554	
Deweloperzy	955	5 998	3 982	635	10 300	
Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	37	4 978	825	11	5 830	

Ekspozycje na sektor budowlany w łącznej kwocie 3 728 mln PLN obejmują ekspozycje bilansowe w kwocie 1 307 mln PLN oraz ekspozycje pozabilansowe w kwocie 2 421 mln PLN.

Tabela 2.3. Jakość kredytowa ekspozycji w podziale geograficznym [wzór EU CR1-C]

		30.06.2018							
		a)	b)	c)	d)	e)	f)		
		Wartość bilansowa brutto				Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Wartość ekspozycji netto (a+b-c-d)
		Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania						
1	Polska	12 812	327 915	6 944	-	372	333 784		
2	Ukraina	92	2 345	106	-	-	2 331		
3	Wielka Brytania	5	1 695	4	-	-	1 695		
4	Holandia	1	908	1	-	-	907		
5	Niemcy	1	855	2	-	-	854		
6	Szwajcaria	-	670	-	-	-	670		
7	Francja	2	573	1	-	-	573		
8	Szwecja	-	530	-	-	-	530		
9	Luksemburg	-	520	2	-	-	519		
10	Belgia	-	503	-	-	-	503		
11	Austria	-	466	-	-	-	466		
12	Stany Zjednoczone	-	332	-	-	-	332		
13	Inne kraje	79	1 442	85	-	1	1 437		
14	Łącznie	12 992	338 755	7 146	-	373	344 601		

Tabela 2.4. Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych [wzór EU CR1-D]

		30.06.2018					
		a)	b)	c)	d)	e)	f)
		Wartości bilansowe brutto					
		do 30 dni włącznie	powyżej 30 do 60 dni włącznie	powyżej 60 do 90 dni włącznie	powyżej 90 do 180 dni włącznie	powyżej 180 dni do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku
1	Kredyty	5 030	193	154	466	778	6 371
2	Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
3	Ogół ekspozycji	5 030	193	154	466	778	6 371

Powyższa tabela prezentuje ekspozycje przeterminowane (ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania) w podziale na rodzaje instrumentów.

Tabela 2.5. Zmiany dotyczące kredytów i dłużnych papierów wartościowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub utrata wartości [wzór EU CR2-B]

		30.06.2018
		Wartość brutto ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Saldo początkowe	12 909
2	Kredyty i dłużne papiery wartościowe, których zaczęło dotyczyć niewykonanie zobowiązania lub obniżenie wartości od ostatniego okresu sprawozdawczego	1 294
3	Przywrócono status ekspozycji, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	493
4	Kwoty umorzone	-373
5	Inne zmiany	-1 332
6	Saldo końcowe	12 992

W tabeli powyżej zostały zaprezentowane zmiany dotyczące wartości brutto kredytów i dłużnych papierów wartościowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub utraty wartości w okresie od ostatniego okresu sprawozdawczego.

Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego

W procesie wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych Bank wykorzystuje oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez następujące zewnętrzne instytucje wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe):

- 1) Moody's Investors Service,
- 2) Standard and Poor's Ratings Services,
- 3) Fitch Ratings.

Proces przeniesienia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego na potrzeby wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych jest zgodny z przepisami Rozporządzenia CRR, części III, tytuł II, rozdział 2.

Tabela 2.6. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – przegląd ekspozycji [wzór EU CR3]

		30.06.2018				
		a)	b)	c)	d)	e)
		Ekspozycje niezabezpieczone	Ekspozycje zabezpieczone	Ekspozycje zabezpieczone w formie zabezpieczenia rzeczowego	Ekspozycje zabezpieczone przez gwarancje finansowe	Ekspozycje zabezpieczone przez pochodne instrumenty kredytowe
1	Kredyty ogółem*	289 876	7 343	4 954	2 390	-
2	Dłużne papiery wartościowe ogółem	47 382	-	-	-	-
3	Ogół ekspozycji	337 258	7 343	4 954	2 390	-
4	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 168	222	70	153	-

*W wierszu kredyty ogółem prezentowane są wszystkie ekspozycje po odjęciu dłużnych papierów wartościowych, ujętych w oddzielnym wierszu

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 2.7. Metoda standardowa – ekspozycja na ryzyko kredytowe (bez instrumentów pochodnych) i efekty ograniczania ryzyka kredytowego [wzór EU CR4]

		30.06.2018					
		a)	b)	c)	d)	e)	f)
		Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie	
Kategorie ekspozycji	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem	
1	Rządy centralne lub banki centralne	51 787	1	53 825	55	5 931	11,0%
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	8 329	1 585	8 461	396	1 795	20,3%
3	Podmioty sektora publicznego	370	2 644	295	54	174	49,9%
4	Wielostronne banki rozwoju	131	-	131	-	-	0,0%
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	0,0%
6	Instytucje	4 614	3 337	4 614	1 656	1 882	30,0%
7	Przedsiębiorstwa	44 475	29 196	39 985	4 688	43 489	97,3%
8	Detaliczne	92 996	15 234	91 800	2 665	66 760	70,7%
9	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	60 470	377	60 422	66	51 408	85,0%
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 980	410	6 774	116	8 480	123,1%
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	864	-	864	-	1 295	150,0%
12	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	0,0%
13	Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	0,0%
14	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	10	-	10	-	10	100,0%
15	Ekspozycje kapitałowe	871	-	871	-	2 146	246,5%
16	Inne pozycje	15 497	9	15 497	4	5 237	33,8%
17	Łącznie	287 392	52 792	283 549	9 701	188 607	64,3%

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechniej
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 2.8. Metoda standardowa – ekspozycje w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka [wzór EU CR5]

Kategorie ekspozycji		30.06.2018																Łącznie	W tym bez ratingu	
		Waga ryzyka														Inne kwestie	Odliczone			
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%					
1	Rządy centralne lub banki centralne	51 314	-	-	-	2	-	-	-	-	363	-	2 227	-	-	-	-	-	53 907	51 314
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	-	-	8 779	-	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8 857	5 093
3	Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	1	-	348	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	349	340
4	Wielostronne banki rozwoju	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164	164
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Institucje	784	-	-	-	5 052	-	2 880	-	-	113	1	-	-	-	-	-	-	8 830	784
7	Przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	324	-	-	45 438	-	-	-	-	-	-	-	45 762	2 940
8	Detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94 466	-	-	-	-	-	-	-	94 466	94 466
9	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	-	-	-	-	32 858	563	-	-	1 635	25 433	-	-	-	-	-	-	60 488	60 488
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 711	3 179	-	-	-	-	-	-	6 890	6 890
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	864	-	-	-	-	-	-	864	864
12	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Institucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	10	10
15	Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	850	-	-	-	-	-	871	871
16	Inne pozycje	10 148	-	-	-	145	-	-	-	-	5 208	-	-	-	-	-	-	-	15 501	15 501
17	Łącznie	62 410	-	-	-	13 980	32 858	4 193	-	94 466	56 497	29 476	3 078	-	-	-	-	296 958	239 726	

W powyższej tabeli została przedstawiona całkowita kwota ekspozycji pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy Kapitałowej Banku w wysokości 296 958 mln PLN, co stanowi łączną ekspozycję po odliczeniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego i odpisów z tytułu utraty wartości oraz po zastosowaniu odpowiednich współczynników konwersji dla ekspozycji pozabilansowych, tj. po przemnożeniu kwot ekspozycji pozycji pozabilansowych przez odpowiadające im współczynniki 0%, 20%, 50% lub 100%.

Według stanu na 30 czerwca 2018 roku, Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych zgodnie z art. 205 Rozporządzenia CRR, dlatego art. 453 lit. a Rozporządzenia CRR dotyczący ujawnienia informacji o zasadach i procedurach dotyczących kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakresu, w jakim dana jednostka takie kompensowanie wykorzystuje, nie ma zastosowania.

Według stanu na 30 czerwca 2018 roku, Bank wykorzystywał na potrzeby wyznaczania ekwiwalentu bilansowego dla transakcji pochodnych wpływ umów o kompensowaniu zobowiązań zgodnie z art. 298 Rozporządzenia CRR. Umowy takie zawierane są przede wszystkim z kontrahentami instytucjonalnymi. Umożliwiają one rozliczenia, również w przypadku niewypłacalności jednej ze stron, wszystkich transakcji objętych daną umową, jedną kwotą będącą sumą wartości rynkowych poszczególnych transakcji. Wykorzystywane umowy o kompensowaniu zobowiązań spełniają warunki z artykułów 295-297 Rozporządzenia CRR.

Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta i CVA

Tabela 2.9. Analiza ekspozycji podlegających ramom ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) (z wyłączeniem wymogów kapitałowych lub ekspozycji rozliczanych przez kontrahenta centralnego) [wzór EU CCR1]

		30.06.2018						
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
		Wartość referencyjna	Koszt odtworzenia/ aktualna wartość rynkowa	Potencjalne przyszłe ekspozycje kredytowe	Efektywna EPE	Mnożnik	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem
1	Wycena wg wartości rynkowej		1 354	2 818			3 675	1 738
2	Pierwotna ekspozycja	-					-	-
3	Metoda standardowa		-			-	-	-
4	Metoda modeli wewnętrznych (dla instrumentów pochodnych i transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)				-	-	-	-
5	W tym transakcje finansowania papierów wartościowych				-	-	-	-
6	W tym instrumenty pochodne i transakcje z długim terminem rozliczenia				-	-	-	-
7	W tym w ramach umów o kompensowaniu międzyproduktowym				-	-	-	-
8	Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						-	-
9	Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						34	34
10	Wartość zagrożona dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych						-	-
11	Łącznie							1 772

Powyższa tabela prezentuje metody stosowane do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (z wyłączeniem ekspozycji dla kontrahentów centralnych).

Tabela 2.10. Struktura zabezpieczeń dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta [wzór EU CCR5-B]

		30.06.2018					
		a)	b)	c)	d)	e)	f)
		Zabezpieczenie stosowane w transakcjach dotyczących instrumentów pochodnych				Zabezpieczenie stosowane w transakcjach finansowania papierów wartościowych	
		Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń		Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń		Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń	Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń
		Wyodrębnione	Niewyodrębnione	Wyodrębnione	Niewyodrębnione		
Łącznie		763	-	-	-	628	43

W tabeli powyżej zaprezentowano rodzaje zabezpieczeń stosowanych do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Tabela 2.11. Metoda standardowa – ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta według kategorii ekspozycji i wag ryzyka [wzór EU CCR3]

Kategorie ekspozycji		30.06.2018											W tym bez ratingu	
		Waga ryzyka												
		0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Inne kwestie	Łącznie	
1	Rządy centralne lub banki centralne	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	26
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Wielostronne banki rozwoju	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	33
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Instytucje	781	-	-	-	697	1 077	-	-	5	-	-	2 560	781
7	Przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-	-	1 088	-	-	1 088	162
8	Detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
9	Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Inne pozycje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Łącznie	840	-	-	-	697	1 077	-	1	1 093	-	-	3 709	1 004

Powyższa tabela prezentuje ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta w podziale na klasy ekspozycji i wagi ryzyka stosowane do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta według metody standardowej.

Tabela 2.12. Ekspozycje wobec kontrahentów centralnych [wzór EU CCR8]

		30.06.2018	
		a)	b)
		EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem
1	Ekspozycje wobec kwalifikujących się kontrahentów centralnych (łącznie)		40
2	Ekspozycje dla transakcji z kwalifikującymi się kontrahentami centralnymi (z wyłączeniem początkowych depozytów zabezpieczających i wkładów do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania), w tym:	472	7
3	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;	466	7
4	(ii) giełdowe instrumenty pochodne;	6	-
5	(iii) transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych;	-	-
6	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe.	-	-
7	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	51	
8	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	-
9	Wniesione z góry wkłady do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	15	-
10	Alternatywny sposób obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ekspozycji		33
11	Ekspozycje wobec niekwalifikujących się kontrahentów centralnych (łącznie)		-
12	Ekspozycje dla transakcji z niekwalifikującymi się kontrahentami centralnymi (z wyłączeniem początkowych depozytów zabezpieczających i wkładów do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania), w tym:	-	-
13	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;	-	-
14	(ii) giełdowe instrumenty pochodne;	-	-
15	(iii) transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych;	-	-
16	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe.	-	-
17	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	
18	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	-
19	Wniesione z góry wkłady do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-
20	Wkłady nieruchomości do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-

W tabeli powyżej zaprezentowano podział ekspozycji wobec kontrahentów centralnych stosowane do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Tabela 2.13. Metoda standardowa – wpływ kompensowania i ustanowionego zabezpieczenia na wartość ekspozycji [wzór EU CCR5-A]

		30.06.2018				
		a)	b)	c)	d)	e)
		Dodatnia wartość godziwa brutto lub wartość bilansowa netto	Korzyści wynikające z kompensowania	Skompensowana bieżąca ekspozycja kredytowa	Ustanowione zabezpieczenie	Wartość netto ekspozycji kredytowej
1	Instrumenty pochodne	908	200	-	763	1 669
2	Transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych	671	-	-	671	34
3	Kompensowanie międzyproduktowe	-	-	-	-	-
4	Łącznie	1 580	200	-	1 434	1 703

Powyżej przedstawiono wpływ kompensowania i ustanowionego zabezpieczenia na wartość ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Tabela 2.14. Narzut kapitałowy CVA [wzór EU CCR2]

		30.06.2018	
		a)	b)
		Wartość ekspozycji	Aktywa ważone ryzykiem
1	Wszystkie portfele podlegające metodzie zaawansowanego pomiaru	-	-
2	(i) wartość zagrożona (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-
3	(i) wartość zagrożona w warunkach skrajnych (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-
4	Wszystkie portfele podlegające metodzie standardowej	1 824	579
EU4	W oparciu o metodę wyceny pierwotnej ekspozycji	-	-
5	Całość podlegająca narzutowi kapitałowemu CVA	-	-

W powyższej tabeli zaprezentowano wartość ekspozycji i kwotę ekspozycji na ryzyko dla transakcji podlegających wymogowi w zakresie funduszy własnych z tytułu korekty wyceny kredytowej instrumentów pochodnych w ryzyku kredytowym kontrahenta.

2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Grupy Kapitałowej Banku, wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku. Bank aktywnie zarządza ryzykiem stopy procentowej wynikającym zarówno z pozycji w portfelu handlowym, jak i z pozycji nienależących do portfela handlowego.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Tabela 2.15. Ryzyko rynkowe Grupy Kapitałowej Banku w ramach metody standardowej [wzór EU MR1]

		30.06.2018	
		a)	b)
		Aktywa ważone ryzykiem	Wymogi kapitałowe
Produkty bezwarunkowe			
1	Ryzyko stopy procentowej (ogólne i szczegółowe)	6 339	507
2	Ryzyko kapitałowe (ogólne i szczegółowe)	34	3
3	Ryzyko walutowe	-	-
4	Ryzyko cen towarów	-	-
Opcje			
5	Metoda uproszczona	-	-
6	Metoda delta plus	22	2
7	Metoda opierająca się na scenariuszu	3	0
8	Sekurytyzacja (ryzyko szczegółowe)	-	-
9	Łącznie	6 399	512

Tabela powyżej prezentuje wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego w Grupie Kapitałowej Banku.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego wyniósł zero, gdyż całkowita pozycja walutowa nie przekraczała 2% funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku.

Na 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa Banku nie posiadała otwartej pozycji na ryzyko cen towarów, więc wymóg w zakresie funduszy własnych z tego tytułu wyniósł zero.

W związku z tym, że Grupa Kapitałowa Banku nie stosuje na potrzeby wyliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego modeli wewnętrznych, art. 455 Rozporządzenia CRR "Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego" nie ma zastosowania.

2.3. Ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury bilansu, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie, poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych, niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności według stanu na 30 czerwca 2018 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

Tabela 2.16. Nadzorcze miary płynności

Nadzorcze miary płynności	30.06.2018	31.12.2017
M3 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	14,86	13,92
M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,18	1,19
NSFR - współczynnik pokrycia stabilnego finansowania	110,7%	113,9%
LCR - wskaźnik pokrycia płynności	132,4%	156,0%

W okresach zakończonych 31 grudnia 2017 roku i 30 czerwca 2018 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych. Wskazane w tabeli wskaźniki LCR oraz NSFR przedstawiają wartości dla Grupy Kapitałowej, zaś wskaźniki M3-M4 to wartości dla Banku.

Tabela 2.17. Wskaźnik pokrycia wypływów netto Grupy Kapitałowej Banku

Waluta i jednostki (PLN mln)		Całkowita wartość ważona (średnia)	
		30.06.2018	31.03.2018
Koniec kwartału (DD miesiąc RRR)			
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich		12	12
		Wartość skorygowana ogółem	
21	Zabezpieczenie przez utratę wartości	46 504	46 128
22	Wpływ środków pieniężnych netto ogółem	34 424	34 388
23	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	135%	135%

Wskaźnik pokrycia wypływów netto wyznaczany jest jednostkowo przez każdy podmiot Grupy Kapitałowej Banku objęty wymogiem wyznaczania tego wskaźnika oraz skonsolidowany dla Grupy Kapitałowej Banku razem. Lista spółek uwzględnionych w ramach konsolidacji jest określana zgodnie z zakresem konsolidacji ostrożnościowej.

Według stanu na 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa Banku posiadała 3 waluty, dla których stosunek wartości zobowiązań w danej walucie do łącznej wartości zobowiązań we wszystkich walutach wynosił co najmniej 5%: PLN, EUR oraz CHF.

2.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych; obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka utraty reputacji i ryzyka biznesowego.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności operacyjnej przez udoskonalanie efektywnych, dostosowanych do profilu i skali działalności mechanizmów identyfikacji, oceny, pomiaru, kontroli, monitorowania, ograniczania i raportowania ryzyka operacyjnego.

Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały szczegółowo opisane w Raporcie „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

3. Fundusze własne

Fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej wyliczane są zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, części drugiej Rozporządzenia CRR oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne Grupy Kapitałowej Banku składają się z kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału Tier II. W Grupie Kapitałowej Banku nie są identyfikowane elementy dodatkowego kapitału Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) kapitał zakładowy, prezentowany zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego według wartości nominalnej,
- 2) kapitał zapasowy, tworzony z corocznych odpisów z zysku netto i przeznaczony na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Grupy,
- 3) kapitał rezerwowany, tworzony niezależnie od kapitału zapasowego z corocznych odpisów z zysku netto w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie, zwane dalej „WZ”, i przeznaczony wyłącznie na pokrycie mogących powstać strat bilansowych,
- 4) inne skumulowane całkowite dochody (z wyłączeniem zysków i strat dotyczących zabezpieczenia przepływów pieniężnych), przy czym niezrealizowane zyski i straty na instrumentach zaliczonych do portfela DDS (dostępnych do sprzedaży) ujmowane były w okresie przejściowym (do końca roku 2017) w wysokości określonej przez ustawę Prawo bankowe,
- 5) fundusz ogólnego ryzyka, tworzony z odpisów z zysku netto w wysokości uchwalonej przez WZ i przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej,
- 6) zyski zatrzymane (niepodzielony wynik z lat ubiegłych),
- 7) wynik finansowy netto w trakcie zatwierdzania oraz wynik netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłego rewidenta; warunkiem zaliczenia wyniku do funduszy własnych jest jego zatwierdzenie przez WZ lub przed zatwierdzeniem przez WZ, uzyskanie zgody KNF na jego zaliczenie do funduszy własnych.

W związku ze stosowaniem przez Grupę Kapitałową Banku rozwiązań przejściowych w zakresie wpływu standardów rachunkowości MSSF 9 na adekwatność kapitałową (opisanych w dalszej części raportu), w funduszach własnych ujmowana jest korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne.

Kapitał podstawowy Tier I pomniejsza się o:

- 1) straty za bieżący rok obrotowy,
- 2) wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej po pomniejszeniu o kwotę powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, odliczana kwota zawiera wartość firmy uwzględnioną w wycenie znacznych inwestycji,
- 3) dodatkowe korekty wartości aktywów wycenianych według wartości godziwej, które wynikają ze stosowania wymogów w zakresie ostrożnej wyceny i odliczane są od kapitału podstawowego Tier I,
- 4) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i nie wynikające z różnic przejściowych, przy czym w okresie przejściowym (do końca roku 2017) ujmowane były w wysokości określonej przez ustawę Prawo bankowe,
- 5) dodatkowe korekty wartości godziwej zobowiązań oraz instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami, wynikające z własnego ryzyka kredytowego Banku, przy czym w okresie przejściowym (do końca roku 2017) ujmowane były w wysokości określonej przez ustawę Prawo bankowe,
- 6) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, w kwocie przekraczającej 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (po uwzględnieniu pomniejszeń o kwoty określone w pkt 1-5 i 7),
- 7) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowej Banku nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub instrumentów w Tier II tych podmiotów, o ile ich suma przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (po uwzględnieniu pomniejszeń o kwoty określone w pkt 1-5),
- 8) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowa Banku dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału podstawowego Tier I tych podmiotów, których suma przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (po uwzględnieniu pomniejszeń o kwoty określone w pkt 1-5 i 7),
- 9) kwotę, o jaką suma:
  - a) aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych, do wysokości 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (obliczonego po uwzględnieniu pomniejszeń o kwoty określone w pkt 1-5 i 7) oraz
  - b) zaangażowań kapitałowych bezpośrednich i pośrednich w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowej Banku dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażonych w postaci posiadanych akcji lub udziałów lub instrumentów kapitału podstawowego Tier I tych podmiotów, do wysokości 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (obliczonego po uwzględnieniu pomniejszeń o kwoty określone w pkt 1-5 i 7),przekracza równowartość 17,65% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (wyliczonego z uwzględnieniem wszystkich pomniejszeń określonych w pkt 1-7); kwota poniżej progu (17,65%) jest uwzględniana w ekspozycjach ważonych ryzykiem,

przekracza równowartość 17,65% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (wyliczonego z uwzględnieniem wszystkich pomniejszeń określonych w pkt 1-7); kwota poniżej progu (17,65%) jest uwzględniana w ekspozycjach ważonych ryzykiem,

W skład kapitału Tier II wchodzi zobowiązania podporządkowane, rozumiane jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez Bank, w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji KNF wydawanej na wniosek Banku, środków pieniężnych spełniających warunki określone w art. 63 Rozporządzenia CRR.

Kapitał Tier II pomniejszany jest o:

- 1) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego w postaci instrumentów kapitału Tier II tych podmiotów, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty,
- 2) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału Tier II, o ile łączna kwota tych zaangażowań przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Banku,
- 3) w przypadku, gdyby wartość pomniejszeń, o których mowa w pkt 1 i 2 obniżyłaby wartość kapitału Tier II poniżej zera, wartość nadwyżki tych pomniejszeń ponad wartość kapitału Tier II odejmuje się od kapitału podstawowego Tier I.

Zgodnie z wymogiem Rozporządzenia Wykonawczego 1423/2013, tabela 3.1 przedstawia uzgodnienia pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych z regulacyjnymi funduszami własnymi według stanu na 30 czerwca 2018 roku.

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 3.1. Uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych z regulacyjnymi funduszami własnymi

	30.06.2018				
	Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone według MSSF	Dekonsolidacja spółek nieobjętych konsolidacją ostrożnościową	Konsolidacja ostrożnościowa /Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone zgodnie z Rozporządzeniem CRR	Pozycje nieujmowane w regulacyjnych funduszach własnych	Pozycje ujmowane w regulacyjnych funduszach własnych
Aktywa					
Wartości niematerialne	3 120	-181	2 939	-230	2 709
Zobowiązania					
Zobowiązania podporządkowane	2 730	-	2 730	-30	2 700
Kapitały					
Kapitał zakładowy	1 250	-	1 250	-	1 250
Kapitał zapasowy	29 475	-73	29 402	-	29 402
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 710	-78	3 632	-	3 632
Fundusz ogólnego ryzyka	1 070	-	1 070	-	1 070
Inne dochody całkowite	-22	-1	-23	106	83
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	321	1	321	-	321
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-106	-	-106	106	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-230	-1	-231	-	-231
Zyski i straty aktuarialne	-9	-1	-10	-	-10
Udziały w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	2	-	2	-	2
Zysk roku bieżącego	1 690	18	1 708	-1 708	-
Wynik z lat ubiegłych	-385	297	-88	-	-88
Udziały niekontrolujące	-12	12	-	-	-
Kapitał własny razem	36 776	175	36 951	-1 603	35 348
Dodatkowe korekty					599
Dodatkowe korekty aktywów wycenianych do wartości godziwej					-64
Aktywa z tytułu podatku odroczonego, które są uzależnione od przyszłej rentowności, ale nie pochodzą z różnic przejściowych					-
Korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym					662
Fundusze własne ogółem przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego					35 938

Zgodnie z wymogiem Rozporządzenia Wykonawczego 1423/2013 tabela nr 3.2 przedstawia informacje na temat charakteru i kwot poszczególnych pozycji funduszy własnych wykorzystanych do obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego na 30 czerwca 2018 roku. Wiersze zostały pominięte tylko w przypadku, gdy ich wartość wyniosła 0.

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechniej
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 3.2. Fundusze własne wykorzystane do obliczenia współczynników kapitałowych w ujęciu skonsolidowanym

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) KWOTA W DNIU 30.06.2018	(B) ODNIESIENIE DO ARTYKUŁU ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i związane z nim ażio emisyjne	1 250	Art. 26 ust. 1 lit. a) i b)
	w tym: instrument typu 1 SERIA A AKCJE ZWYKŁE IMIENNE	313	-
	w tym: instrument typu 2 SERIA A AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIELA	197	-
	w tym: instrument typu 3 SERIA B AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIELA	105	-
	w tym: instrument typu 4 SERIA C AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIELA	385	-
	w tym: instrument typu 5 SERIA D AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIELA	250	-
2	Zyski zatrzymane w tym:	574	Art. 26 ust. 1 lit. c), Art. 28
	niepodzielony wynik	-88	
	korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne	662	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	33 011	Art. 26 ust. 1 lit. d) i e)
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 070	Art. 26 ust. 1 lit f)
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	35 905	Art. 26
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-59	Art. 34
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-2 709	Art. 36 ust. 1 lit. b)
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	106	Art. 33 ust. 1 lit a)
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej Instytucji	-5	Art. 33 ust. 1 lit c)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-2 667	-
29	Kapitał podstawowy Tier I	33 238	Art. 50
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty			
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	33 238	Art. 25

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy			
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	2 700	Art. 62 lit. a), Art. 63
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2 700	Art. 62
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne			
58	Kapitał Tier II	2 700	Art. 71
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	35 938	Art. 72
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	206 248	-
Współczynniki i bufor kapitałowe			
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,12%	Art. 92 ust. 1 lit. a)
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,12%	Art. 92 ust. 1 lit b)
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,42%	Art. 92 ust. 1 lit c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,625%	-
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,875%	-
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,000%	-
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,000%	-
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,750%	-
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,12%	-
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed ważeniem ryzyka)			
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	229	Art. 36 ust. 1 lit. h), Art. 46 ust. 4
73	Posiadane przez Instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	700	Art. 36 ust. 1 lit. i), Art. 48 ust. 1, Art. 470
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	2 227	Art. 36 ust. 1 lit. c), Art. 48 ust. 1, Art. 470

Na 30 czerwca 2018 roku zgodnie z art. 48 Rozporządzenia CRR zaangażowania kapitałowe w podmioty sektora finansowego nie przekroczyły 10% kapitału podstawowego Tier I, nie stanowią więc pomniejszych kapitałów własnych Banku i Grupy Kapitałowej Banku i zostały uwzględniane w aktywach ważonych ryzykiem.

Opis głównych cech instrumentów emitowanych przez Bank zaliczonych do kapitału podstawowego Tier I oraz instrumentów Tier II zaprezentowano w Tabeli 3.3. (dane zostały zaprezentowane w złotych). Wiersze w tabeli zostały pominięte tylko w przypadku, gdy nie dotyczą Grupy Kapitałowej Banku.

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 3.3. Główne cechy instrumentów kapitałowych (w PLN)

30.06.2018							
Instrumenty kapitałowe	Nazwa I	Nazwa II	Nazwa III	Nazwa IV	Nazwa V	Nazwa VI	Nazwa VII
1 Emitent	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP
2 Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000099	PLPKO0000107
3 Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	-	-	-	-	-	-	-
4 Zasady przejściowe określone w Rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał Tier 2	Kapitał Tier 2
5 Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał Tier 2	Kapitał Tier 2
6 Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-) skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-) skonsolidowanym	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany
7 Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje zwykłe	akcje zwykłe	akcje zwykłe	akcje zwykłe	akcje zwykłe	Obligacje	Obligacje
8 Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	312 500 000	197 500 000	105 000 000	385 000 000	250 000 000	1 700 000 000	1 000 000 000
9 Wartość nominalna instrumentu	312 500 000	197 500 000	105 000 000	385 000 000	250 000 000	1 700 000 000	1 000 000 000
9a Cena emisyjna	312 500 000	197 500 000	105 000 000	385 000 000	250 000 000	-	-
9b Cena wykupu	-	-	-	-	-	-	-
10 Klasyfikacja księgowa	-	-	-	-	-	-	-
11 Pierwotna data emisji	-	-	-	-	-	28.08.2017	05.03.2018
12 Wiczyście czy terminowe	wiczyście	wiczyście	wiczyście	wiczyście	wiczyście	terminowe	terminowe
13 Pierwotny termin zapadalności	brak terminu zapadalności	brak terminu zapadalności	brak terminu zapadalności	brak terminu zapadalności	brak terminu zapadalności	28.08.2027	06.03.2028
14 Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	-	-	-	-	-	-	-
15 Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	-	-	-	-	-	-	-
16 Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	-	-	-	-	-	-	-
Kupony / dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
17 Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienny kupon	Zmienny kupon
18 Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	-	-	-	-	-	-	-
19 Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
20a W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	-	-	-	-	-	-	-
20b W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	-	-	-	-	-	-	-
21 Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	-	-	-	-	-	-	-
22 Niekumulowane czy skumulowane	-	-	-	-	-	-	-
23 Zamienne lub niezamienne	-	-	-	-	-	-	-
24 Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	-	-	-	-	-	-	-
25 Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	-	-	-	-	-	-	-
26 Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	-	-	-	-	-	-	-
27 Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	-	-	-	-	-	-	-
28 Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	-	-	-	-	-	-	-
29 Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	-	-	-	-	-	-	-
30 Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
31 W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	-	-	-	-	-	-	-
32 W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	-	-	-	-	-	-	-
33 W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwałe czy tymczasowe	-	-	-	-	-	-	-
34 W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	-	-	-	-	-	-	-
35 Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	-	-	-	-	-	-	-
36 Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechniej
KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
(W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Na 30 czerwca 2018 roku w funduszach własnych Banku wyliczanych na potrzeby adekwatności kapitałowej został ujęty zysk netto Banku za rok 2017 (w kwocie 2 086,5 mln PLN), po pomniejszeniu o przewidziane dywidendy, przy czym część tej kwoty (1822 mln PLN) była już ujęta w funduszach własnych Banku na 31 grudnia 2017 roku w związku z uzyskaniem zgód KNF na zaliczenie do funduszy własnych zysku netto za 3 kwartały 2017 roku, po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia. Zysk ten, powiększył pozostałe kapitały rezerwowe Banku (kapitał zapasowy i rezerwowy), zgodnie z uchwałą nr 8/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Powszechniej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z 18 czerwca 2018 roku w sprawie podziału zysku PKO Banku Polskiego S.A. osiągniętego w 2017 roku.

Dodatkowo, Bank uzyskał zgodę KNF na zaliczenie do funduszy własnych nowej emisji obligacji podporządkowanych Banku w kwocie 1 000 mln PLN.

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych

Grupa Kapitałowa Banku wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych, zgodnie z Rozporządzeniem CRR, dla następujących rodzajów ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe - metodą standardową (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł II, rozdział 2), stosując następujące formuły w zakresie:
  - a) ekspozycji bilansowych - iloczyn wartości bilansowej (uwzględniającej wartość korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego), wagi ryzyka przypisanej ekspozycji zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
  - b) udzielonych zobowiązań pozabilansowych - iloczyn wartości zobowiązania (uwzględniającej wartość korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego), wagi ryzyka produktu, wagi ryzyka przypisanej ekspozycji pozabilansowej zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
  - c) transakcji pozabilansowych (instrumentów pochodnych) - iloczyn wagi ryzyka przypisanej transakcji pozabilansowej zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego, ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych oraz 8% (wartość ekwiwalentu bilansowego wyliczana jest zgodnie z metodą wyceny rynkowej).
- 2) ryzyko operacyjne⁴:
  - a) zgodnie z podejściem AMA - w zakresie działalności prowadzonej przez Bank, z wyłączeniem działalności oddziałów Banku w Republice Federalnej Niemiec i w Republice Czeskiej,
  - b) zgodnie z podejściem BIA (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł III) - w zakresie działalności oddziałów Banku w Republice Federalnej Niemiec i w Republice Czeskiej oraz w zakresie działalności podmiotów Grupy Kapitałowej Banku objętych konsolidacją ostrożnościową.
- 3) ryzyko rynkowe (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł IV, rozdziały 2-4):
  - a) ryzyko walutowe - wyliczane metodą podstawową,
  - b) ryzyko cen towarów - wyliczane metodą uproszczoną,
  - c) ryzyko instrumentów kapitałowych - wyliczane metodą uproszczoną,
  - d) ryzyko szczególne instrumentów dłużnych - wyliczane metodą podstawową,
  - e) ryzyko ogólne instrumentów dłużnych - wyliczane zgodnie z podejściem opartym na duracji,
  - f) pozostałe rodzaje ryzyka, inne niż ryzyko delta (ryzyko non-delta) wyliczane metodą scenariuszową w przypadku opcji, dla których Bank stosuje własne modele wyceny oraz metodą delta plus dla pozostałych opcji;
- 4) pozostałe ryzyka:
  - a) ryzyko rozliczenia i ryzyka dostawy - wyliczane metodą określoną w tytule V, część III Rozporządzenia CRR,
  - b) ryzyko kredytowego kontrahenta - wyliczane metodą wyceny według wartości rynkowej określonej w rozdziale 6, tytuł II, część III Rozporządzenia CRR,
  - c) ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA) - wyliczane metodą standardową określoną w tytule VI, część III Rozporządzenia CRR,
  - d) przekroczenie limitu dużych ekspozycji - wyliczane metodą określoną w art. 395-401 Rozporządzenia CRR,
  - e) dla ekspozycji wobec kontrahenta centralnego wyliczany jest wymóg z tytułu transakcji oraz wniesionych wkładów do funduszu kwalifikującego się kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania (wyznaczony zgodnie z metodą określoną w części III, tytuł II, rozdział 6, sekcja 9 Rozporządzenia CRR).

Łączny wymóg w zakresie funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku składa się z sumy wyżej wymienionych wymogów w zakresie funduszy własnych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Przy wyliczaniu wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, Bank wykorzystuje kompensowanie umowne zgodnie z Rozporządzeniem CRR (art. 295-298).

⁴ Bank, od 31 grudnia 2015 roku, na podstawie zgody KNF wydanej w lipcu 2015 roku oraz w styczniu 2017 roku, stosuje do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego łącznie: podejście AMA w odniesieniu do działalności Banku, z wyłączeniem działalności oddziału Banku w Republice Federalnej Niemiec oraz oddziału Banku w Republice Czeskiej, dla których stosuje się podejście BIA.

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechnej
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Informacja o wymogach w zakresie funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku została zawarta w tabeli 4.1.

Tabela 4.1 Aktywa ważone ryzykiem Grupy Kapitałowej Banku [wzór EU OV1]

Referencje CRR			Aktywa ważone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe
			30.06.2018	31.03.2018	30.06.2018
	1	Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	188 607	183 263	15 089
art. 438 lit. c) i d)	2	w tym metoda standardowa	188 607	183 263	15 089
art. 107 art. 438 lit. c) i d)	6	Ryzyko kredytowe kontrahenta	2 391	2 146	191
art. 438 lit. c) i d)	7	w tym metoda wyceny według wartości rynkowej	1 772	1 523	142
art. 438 lit. c) i d)	8	w tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	-	-	-
	9	w tym metoda standardowa	-	-	-
	10	w tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	11	w tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania oraz pozostałych ekspozycji wobec kontrahenta centralnego	40	41	3
art. 438 lit. c) i d)	12	w tym aktualizacja wyceny kredytowej	579	583	46
art. 438 lit. e)	13	Ryzyko rozliczenia	-	-	-
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe	6 399	5 412	512
	20	w tym metoda standardowa	6 399	5 412	512
	21	w tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje	-	-	-
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne	8 851	8 562	708
	24	w tym metoda wskaźnika bazowego	2 623	2 603	210
	25	w tym metoda standardowa	-	-	-
	26	w tym metoda zaawansowanego pomiaru	6 228	5 959	498
art. 437 ust. 2) i art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%) - uwzględnione w wymogu na ryzyko kredytowe	7 318	7 127	
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy	-	-	-
	29	Razem	206 248	199 383	16 500

5. Bufory kapitałowe

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, Grupa Kapitałowa Banku ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora, który stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- 1) bufora zabezpieczającego, który obowiązuje wszystkie banki. Sukcesywnie, co roku, będzie zwiększany do ostatecznego, stałego poziomu równego 2,5% (w 2019 roku). 31 grudnia 2017 roku bufor zabezpieczający wynosił 1,25%, a od 1 stycznia 2018 roku bufor zabezpieczający przyjmie wartość 1,875%,
- 2) bufora antycyklicznego, który nakładany jest w celu ograniczania ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Bank wylicza wskaźnik bufora antycyklicznego w wartości wyznaczonej przez właściwy organ państwa, w którym Bank posiada ekspozycje. Od 1 stycznia 2017 roku bufor antycykliczny jest równy 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) bufora ryzyka systemowego - służy do zapobiegania i ograniczania długoterminowego ryzyka niecyklicznego lub ryzyka makroostrożnościowego, które może spowodować silne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i gospodarki danego kraju. Wskaźnik ten od 1 stycznia 2018 roku wynosi 3% z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium RP,
- 4) bufora z tytułu zidentyfikowania Banku jako instytucji o znaczeniu systemowym („O-SII”) - w wyniku przeprowadzonego przeglądu Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) 31 lipca 2018 roku wydała decyzję w sprawie nałożenia na Bank bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, w wysokości równoważnej 1,0% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, w miejsce dotychczasowego bufora wynoszącego 0,75%.

Tabela 5.1. Kwota bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy Kapitałowej Banku

		30.06.2018	31.12.2017
010	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	206 248	195 884
020	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	-	-
030	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	-	-

6. Dźwignia finansowa

Grupa Kapitałowa Banku wylicza wskaźnik dźwigni, jako jedną z miar adekwatności kapitałowej.

Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału podstawowego (Tier I) i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku. Sposób zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej został uregulowany w przepisach wewnętrznych Banku dotyczących adekwatności kapitałowej. Za ocenę ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej odpowiada Departament Adekwatności Kapitałowej i Ryzyka Operacyjnego (Obszar Zarządzania Ryzykiem) oraz Departament Rachunkowości i Podatków (Obszar Finansów i Rachunkowości).

Dla celów pomiaru ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, kalkuluje się wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową. Grupa Kapitałowa Banku oblicza wskaźnik dźwigni na datę sprawozdawczą. Wskaźnik dźwigni według stanu na 30 czerwca 2018 roku był kalkulowany w odniesieniu do definicji przejściowej kapitału Tier 1.

Dla utrzymania wskaźnika dźwigni na akceptowalnym poziomie ustala się strategiczny limit tolerancji i wartość progową, których poziomy są monitorowane i weryfikowane przynajmniej raz w roku. Poziom ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej określa się jako poziom niski, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest równa lub wyższa niż wartość progowa, poziom podwyższony, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest poniżej wartości progowej i jest równa lub wyższa niż strategiczny limit tolerancji, zaś poziom wysoki, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest poniżej strategicznego limitu tolerancji.

Poziom wskaźnika dźwigni jest regularnie wyliczany i raportowany oraz przygotowywana jest prognoza na cztery kolejne kwartały. W wyniku wystąpienia wysokiego lub podwyższonego poziomu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej przygotowuje się propozycje działań zarządczych z uwzględnieniem bieżącej sytuacji makroekonomicznej oraz kosztów związanych z proponowanymi działaniami. Wskaźnik dźwigni prognozowany jest w procesie planowania finansowego i uwzględnia planowane zmiany w działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz wpływ struktury aktywów na jego poziom. Bank posiada listę potencjalnych narzędzi do wykorzystania, w przypadku zaistnienia potrzeby zwiększenia kapitału Tier I lub dostosowania struktury ekspozycji bilansowych i pozabilansowych (mianownika wskaźnika dźwigni), w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Wartość wskaźnika dźwigni na 30 czerwca 2018 rok utrzymywała się powyżej limitów wewnętrznych, zewnętrznych, a także powyżej wartości minimalnych rekomendowanych przez KNF.

Tabela 6.1. Uzgodnienie pozycji aktywów wykazanych w zbadanym sprawozdaniu finansowym i ekspozycji do kalkulacji wskaźnika dźwigni [wzór LR Sum]

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
		30.06.2018	31.12.2017
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	298 667	296 939
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	-2 256	-2 358
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	2 986	2 528
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	-	-
6	Korekty z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. przekształcenie ekspozycji pozabilansowych do ich ekwiwalentu bilansowego)	11 992	11 919
7	Inne korekty	-594	-2 199
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	310 795	306 830

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
 PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechniej
 KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
 WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
 (W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Tabela 6.2. Wskaźnik dźwigni. Ekspozycja do obliczenia wskaźnika dźwigni w rozumieniu Rozporządzenia CRR [wzór LR Com]

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
		30.06.2018	31.12.2017
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	297 762	294 748
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-2 665	-2 831
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	295 097	291 917
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych			
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	1 396	1 133
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	2 986	2 528
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	-708	-705
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4-10)	3 675	2 956
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych			
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	34	38
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	0	-
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12-15a)	34	38
Inne ekspozycje pozabilansowe			
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	52 952	51 898
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-40 960	-39 979
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	11 992	11 919
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej			
20	Kapitał Tier I	33 238	32 326
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	310 795	306 830
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	10,69%	10,54%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Przejściowe	Przejściowe
	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-	-

Tabela 6.3. Ekspozycje bilansowe [Wzór LRSpl]

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
		30.06.2018	31.12.2017
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	297 762	294 748
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	10 370	9 905
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	287 392	284 843
EU-4	Obligacje zabezpieczone	-	-
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	51 787	56 980
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	8 830	9 458
EU-7	Instytucje	4 614	4 790
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	60 470	55 019
EU-9	Ekspozycje detaliczne	92 996	92 680
EU-10	Przedsiębiorstwa	44 475	42 685
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 980	5 879
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	17 241	17 353

*Ekspozycje bilansowe do wyliczania wskaźnika dźwigni w rozumieniu Rozporządzenia CRR (wyłączając instrumenty pochodne i transakcje finansowania papierów wartościowych)

Na wielkość wskaźnika dźwigni według stanu na 30 czerwca 2018 roku miały wpływ następujące czynniki:

- 1) wzrost ekspozycji w wyniku zwiększenia wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom,
- 2) wzrost wysokości funduszy własnych w wyniku dokonania podziału zysku Banku za rok 2017 na kapitały zapasowy i rezerwy (po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia).

7. Adekwatność kapitałowa

Adekwatność kapitałowa to proces mający na celu zapewnienie, iż poziom ryzyka, które Bank oraz Grupa Kapitałowa Banku podejmują w związku z rozwojem działalności biznesowej, może zostać pokryty posiadanym kapitałem, biorąc pod uwagę określony poziom tolerancji na ryzyko oraz horyzont czasowy. Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje w szczególności przestrzeganie obowiązujących regulacji organów nadzoru i kontroli, a także określonego w Banku oraz Grupie Kapitałowej Banku poziomu tolerancji na ryzyko oraz proces planowania kapitałowego, w tym politykę dotyczącą źródeł pozyskiwania kapitału.

Minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Grupę Kapitałową Banku, zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%,
- współczynnik kapitału Tier I (T1) – 6,0%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) – 4,5%.

Grupa Kapitałowa Banku ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora, który stanowi sumę obowiązujących buforów. Szczegółowe informacje dotyczące buforów kapitałowych zostały przedstawione w rozdziale 5 niniejszego Raportu.

Dodatkowo, Grupa Kapitałowa Banku jest zobowiązana utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, tzw. domiar kapitałowy. 15 grudnia 2017 roku, Bank otrzymał pismo KNF dotyczące indywidualnego zalecenia przestrzegania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych dla skonsolidowanych współczynników kapitałowych: łącznego współczynnika kapitałowego: 0,61 p.p., współczynnika kapitału Tier I: 0,46 p.p. oraz współczynnika kapitału podstawowego Tier I: 0,34 p.p.

Bank otrzymał od Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) odpowiedź w sprawie możliwości zastosowania 35% wagi ryzyka dla kredytów udzielanych w złotych w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, zgodnie z którą traktuje stanowisko UKNF jako możliwość szerszego stosowania preferencyjnej wagi ryzyka, w tym również przy wykorzystaniu rozbudowanego katalogu źródeł danych o nieruchomościach na potrzeby oszacowania wartości zabezpieczenia. Bank przewiduje, iż takie podejście wpłynie pozytywnie na skonsolidowane współczynniki kapitałowe w 3 i 4 kwartale 2018 r. w łącznej wysokości 0,5-1,0 p.p.

Tabela 7.1. Współczynniki kapitałowe

Współczynniki kapitałowe	30.06.2018	31.12.2017
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	206 248	195 884
Kapitał podstawowy Tier I	33 238	32 326
Kapitał Tier II	2 700	1 700
Łączny kapitał (Tier I + Tier II)	35 938	34 026
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	16,12%	16,50%
Współczynnik kapitału Tier I (%)	16,12%	16,50%
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,42%	17,37%

Wpływ standardów rachunkowości MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Od 1 stycznia 2018 roku zaczął obowiązywać nowy standard rachunkowości MSSF 9 Instrumenty finansowe, który zastąpił standard MSR 39 Instrumenty finansowe. Zmianie uległy klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych, rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Wpływ MSSF 9 w zakresie zmiany modelu utraty wartości na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/2395 z 12 grudnia 2017 roku zmieniające rozporządzenie CRR w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walutach innych niż waluty krajowe państw członkowskich. Zgodnie z tą regulacją banki mogą stosować przepisy przejściowe w zakresie funduszy własnych i powiększać kapitał podstawowy Tier 1 związany z wdrożeniem nowego modelu utraty wartości w okresie kolejnych 5 lat od daty 1 stycznia 2018 roku, przy czym współczynnik korygujący będzie malał z okresu na okres.

Grupa Kapitałowa zdecydowała się na pełne zastosowanie przepisów przejściowych i rozłożenie w czasie wpływu korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej.

Tabela 7.2. Porównanie funduszy własnych instytucji oraz współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów [wzór MSSF 9-FL]

		30.06.2018	31.03.2018
Dostępny kapitał (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	33 238	32 759
2	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	32 575	32 097
3	Kapitał Tier 1	33 238	32 759
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	32 575	32 097
5	Łączny kapitał	35 938	35 459
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	35 276	34 797
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)			
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	206 248	199 387
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	205 468	198 711
Współczynniki kapitałowe			
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,12%	16,43%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,85%	16,15%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,12%	16,43%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,85%	16,15%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,42%	17,78%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	17,17%	17,51%
Wskaźnik dźwigni finansowej			
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	310 795	307 149
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	10,69%	10,67%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	10,50%	10,47%

**ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA ORAZ INNE INFORMACJE
PODLEGAJĄCE OGŁASZANIU GRUPY KAPITAŁOWEJ Powszechniej
KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
WEDŁUG STANU NA 30 CZERWCA 2018 ROKU
(W MILIONACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Oświadczenie Zarządu PKO Banku Polskiego SA

Zarząd PKO Banku Polskiego SA:

- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia CRR zostały przygotowane w zgodności z wewnętrznymi procesami kontroli,
- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, w szczególności ryzykiem płynności, w PKO Banku Polskim S.A., daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- zatwierdza niniejszy Raport „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej Powszechniej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 30 czerwca 2018 roku”, w którym umieszczono informacje na temat ryzyka, w tym ryzyka płynności, omówiono ogólny profil ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku związany ze strategią działalności oraz zawarto kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez PKO Bank Polski S.A. i Grupę Kapitałową Banku, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko wyrażoną w formie strategicznych limitów tolerancji, określonych przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA

11.09.2018	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Rafał Antczak	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Rafał Kozłowski	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Maks Kraczkowski	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Mieczysław Król	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Adam Marciniak	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)
11.09.2018	Jan Emeryk Rościszewski	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)